

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 1. Figuræ, Symbola. Ex Vet. &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

TITULUS XX. VOTA RELIGIOSA.

Figura, Symbola.

Vota Religionis significantur in tribus factis Joseph. *Primum* est, quando mulierem impudicam contempsit. Gen. 39. 8. *Secundum*, quando pallium abiecit, id est, temporalia. ib. v. 12. *Tertium*, quando in carcere reclusus fuit sub alterius potestate. ibid. v. 20. Unde Jacob dixit, benedicens ei: *Filius accrescens Joseph, filius accrescens*. Gen. 49. 22. Ter dicit *accrescens*; bis explicitè, semel implicitè: *Joseph enim accrescens* interpretatur. Hugo Card. in Luc. 1.

Ut camus viam trium dierum. Ex. 5. 3. Hæc via trium dierum, est triplex Votum, quod fit in Religione; quæ per solitudinem designatur: videlicet Votum obedientiæ, paupertatis, & Castitatis. Idem in Pl. 38.

Candidiores nive &c. Thren. 4. 7. In nive, & lacte, castitas; in ebore antiquo jugis, & fortis, obedientia; in saphyro, qui cælestis est coloris, paupertas; quæ spem in solum Deum figit. Cornelius in Num. 6. 2.

Obtulerunt aurum, thus, & myrrham. Matth. 2. 11. Per aurum intelligit S. Bonaventura hic s. in Epiph. paupertatem; per thus obedientiam; per myrrham castitatem.

Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via &c. Matth. 21. 8. &c. Hæc omnia Religiosi exequentur: hi enim non

modo diurnum, nocturnumque precum pensum, quâ voce, quâ mente; ex Ordinis, vel Sacerdotii, cui se illigârunt, præcepto persolvunt: verum etiam suis omnibus bonis, per paupertatis leges, se abdicant: corpus, animam vestem, per castitatis votum Deum consecrant: potiorumque sui partem, animam videlicet, Superiorum ad nutus, per obedientiam inflectunt, ut jumentum facti apud Deum. Doultreman, l. 1. c. 5. Sect. 2.

Per pauperes, debiles, cæcos. Luc. 14. 21. S. Basilius Seleuc. or. 30. vel V. Beda: intellige tria vota Religionis.

Altare. Hebr. 9. 4. est obedientia; *mensa* paupertas, quæ Deo se, & sua, quasi in mensa offert, ac vicissim à Deo alitur; *candelabrum* castitas. Cornelius hic.

Consonat Votum paupertatis elemosynæ votum obedientiæ orationi, Votum castitatis jejunio. Gerson de laude Scriptorum Confid. 5.

Specimen Religiosæ disciplinæ valde præclarum præterdit in Eucharistia JESUS: paupertatis, cum panis, & vini, accidentium involucris obtegitur: castitatis, cum purissimam triticæ materiæ portionem exigit ad consecrationem panis: Obedientiæ, cum ad vocem hominis Creator obtemperat. Arcones in Isa. 4. Disc. 7.

TITULUS XXI. VULNERA CHRISTI.

§. I.

Figura, Symbola. Ex Veteri.

Mansiunculas in arca facies. Gen. 6. 14. Quinq; camerae in arca, sunt quinque Vulnera in carne Christi. Mansiunculas in ea facies, non mansiones: quia tantum humiles in ea habitant. *Sinite parvulos venire ad me*. Hugo Card. hic.

Rupti sunt omnes fontes abyssi magna, & cataractæ cæli aperti sunt. Gen. 7. 11. Aspice illos fontes manuum ac pedum, Domini tui, sacrum sanguinem manantes, & inundantes: vide apertas cataractas cæli; ut inundet diluvium gratiæ ad nostram malitiam, & superbiam, submergendam. S. Bernardinus tom. 1. p. 1. s. 55. art. 4.

Arcum meum ponam in nubibus, & erit signum fœderis &c. Gen. 9. 12. Illud quidem signum (iris) cum nubibus transibit; ipsum autem fœdus, cujus signum est, id est, memoriale nostræ Redemptionis, in sempiternum permanebit in conspectu Patris in carne Filij ejus, in

cicatricibus vulnerum, manuum, pedum, ac lateris ejus Rupertus l. 4. c. 36. in Gen.

Quod cum vidissent viri Israhel, se in arcto positus, absconderunt se in speluncis. 1. Reg. 13. 6. Sic aliqui Christiani, cernentes, se undique à diabolo, Mundo, & Carne, tentari; in foramine petræ, in fossa humo, id est, in Christi vulneribus, & in Dominicæ Passionis memoriâ, salubriter se occultant; & in propriæ humiliationis profundo se celant; atque in tantum parvi pendunt, & quasi nihil se reputant, quo dâ dæmonibus nequeunt tangi. Dion. Carth. apud Mendozam hic.

Tulit baculum suum - & elegit sibi quinque limpidissimos lapides de torrente &c. 1. Reg. 17. 40. Goliath, id est, diabolus, baculo Crucis; & quinque lapidibus, id est, quinque plagis, stravit. S. Bonaventura l. 2. D. 2. Adv. Verè turris David, qui superbum Goliath quinque lapidibus de torrente, id est, quinque vulneribus; & Crucis baculo; gloriantem in Calvariæ monte prostravit. S. Thom. Vill. conc. 1. de assumpt. V. B. Margaritæ de Cortona dicebat Christus: Si vis puritatem inviolabiliter custo-

custodire, fer tecum quinque lapides meorum; vulnerum; & cum eis tuum hostem in fronte percutes. Bollandus 22. Febr.

Apparuerunt fontes aquarum. Pf. 17. 16. Fontes sunt Vulnera JESU Christi; quæ sunt fontes aquarum, id est, gratiarum. *Haurietis aquas cum gaudio de fontibus Salvatoris.* II. 12. 3. id est, de Vulneribus JESU Christi. Hugo Card. hic.

Foderunt manus meas, & pedes meos. Pf. 21. 17. *Foderunt* non transitorie debemus accipere: quia terra tunc varios foetus germinat, quando hominum studio cognoscitur exarata. Quod contigit in corpore Domini Salvatoris: illud enim clavis affixum, laeac perforatum, fructum nobis intulit sine fine mansurum. Casiodorus hic. Non dixit, transfixerunt, sed *foderunt*: ut notet fructum, qui inde secutus est, scilicet æterna beatitudo. Fossa parit tellus. Hugo Card. hic.

Introibit Rex gloria. Psal. 23. 7. Christus quinque dicitur Rex gloriae. Cur id? pro numero Vulnerum acclamant Regiam dignitatem. S. August. l. 178. de temp. viderunt Cœlites cuncti speciosum vulneribus Christum; & admirantes fulgentia divinæ virtutis vexilla talibus concrepant hymnis, *quis est iste Rex gloriae?* Sylveira in Joan. 19. q. 13.

Oleum effusum. Cant. 1. 2. Quinq; vulnera Domini, quinque, fontes olei sunt, fundentes pretium Redemptionis nostræ; quod solvamus cuncta nostra debita; & emamus dona gratiæ divinæ. de Ponte hic Exh. 29. §. 1.

Columba mea in foraminibus petrae &c. Cant. 2. 14. Benedictus, qui, ut nidificare possem in foraminibus petrae; manus, pedes, & latus, perforari sibi tulit: & sic mihi totum aperuit, ut ingrediar in locum tabernaculi admirabili, & protegar in abscondito tabernaculi sui. Guaricus l. 4. in Ram. palm. *Petra erat Christus.* Quæ sunt foramina petrae, nisi vulnera? quæ pro nostra salute suscepit Christus. In quibus profecto foraminibus columba residet, ac nidificat; cum anima quæque mitis in Passione Dominica spem suæ salutis unicum ponit; cum in Sacramento mortis ejus sese ab insidiis hostis anti-qui, quasi à rapto accipitris, tutari confidit. V. Bedal. 3. in Cant. hic. Per foramen petrae, vulnera manuum, ac pedum, Christi in Cruce pendentes libenter intellexerim. Cavernam verò maceræ vulnus lateris, quod lancea factum est, eodem sensu dixerim. S. Gregor. hic. Si, juxta expositionem Apostoli, *petra erat Christus.* I. Cor. 10. 4. quæ sunt foramina petrae? nisi vulnera, quæ pro nostra salute suscepit Christus. V. Bedal. hic. Foramina petrae, plagæ sunt corporis: caverna maceræ, apertio est lateris. Sim. Casl. l. 3. in Joan. 3. 16. In foraminibus petrae, id est, Vulneribus, quæ pro salute sponsæ sponfus accepit. S. Isidorus hic. Non ob aliud Ecclesia columba vocatur, nisi quia est sine dolo; & Spiritu S. repletur. Habitat in foraminibus petrae: quia semper receptaculum habet in his, ex quibus sanata est, Vulneribus Christi. S. Justus Orgel. hic. Visceribus misericordiæ suæ charitas JESU ab effusione, imò à perfossione lateris, non pepercit: ut te semel in

ipsis cavernis pedum, manuum, & lateris, quasi columbam, per hanc aperturam recepto, ad omne suum consilium admitteret, gaudiis admisceret, divinitati adjungeret, æternitati statueret, beatitudini Angelicæ adæquaret. Petrus Cell. cap. 19. Foramina petrae sunt vulnera, quæ pro salute nostra in Cruce suscipit. S. Thom. Aqu. hic Columba. Lem. *Secura nidificat.* Et revera, ubi tuta, firmaque, infirmis securitas, & requies, nisi in Vulneribus Salvatoris? tantò illic securior habito, quantò ille potentior ad salvandum. Fremit Mundum, premit corpus, diabolus insidiatur; non cado: firmatus enim supra firmam petram. S. Bernardus ser. 61. in Cant. Picinelli.

Ego flos campi. Cant. 2. 1. Quidam dicunt, quòd flos campi dicitur quidam parvus flos, valde rubicundus habens; quinque folia, sicut Christus quinque vulnera rubicunda. S. Bonaventura l. 3. in Refurr. Dom.

Ingredere in petram, & abscondere in fossa humo à facie timoris Domini. Isa. 2. 10. Ingredere in petram, o homo! abscondere in fossa humo; pone tibi latibulum in Crucifixo. Ipse petra, ipse humus: quia DEUS, & homo. Ipse petra forata, humus fossa. *Quia foderunt manus meas,* inquit, *at pedes meos.* Psal. 21. 17. Abscondere, inquit, in fossa humo à facie timoris Domini, hoc est, ab ipso fuge ad ipsum; à Judice ad Redemptorem; à tribunali ad Crucem. Guaricus l. 4. Dom. Palm. Ingredere in petram, id est, divinitatem Christi: abscondere in fossa humo, id est, in Vulneribus Christi. Quin hac petra est, solus est: qui extra hanc est, in multitudine est. In hac solitudine mentis tanta gratia, & illuminatio mentis percipitur; ut percipiens sit gravis aliis ad videndum. Sicut Moyses solus manens in monte cum Deo quadraginta diebus & noctibus. Ex. 24. 18. S. Albertus parad. an. c. 32.

In manibus meis descripsi te. Isa. 49. 16. Vulnera sunt literæ, clavi calami, sanguis atramentum. Diez. Conc. 2. in Asc. Dom.

Ex Novo.

Faciamus hic tria tabernacula. Matth. 17. 3. In ipso volo facere tria tabernacula: unum in manibus, aliud in pedibus, & tertium majus in latere suo; in quo volo quiescere, & dormire; bibere, legere, & orare. S. Bonaventura. Stimulo amor. c. 1.

Tulerunt illum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino. Luc. 2. 22. Emitur Redemptor quinque siclis à Virgine, qui quinque plagis totum erat Mundum redempturus. S. Thom. Vill. conc. in Purif. V. Voluit quinque siclis redimi, quemadmodum ipse redempturus erat Mundum quinque principalibus plagis. S. Vinc. Ferr. l. de Purif. V.

Est puer unus hic, qui habet quinque panes hordeaceos. Joan. 6. 9. Nota, quòd hi quinque panes, quinque vulnera Christi, sunt; qui multum reficiunt animam devotam. I. Reg. 21. 3. *Si quid habes ad manum, vel quinque panes, da mihi.* S. Bonaventura serm. 3. D. 4. Quadr.

Yyy yy 3

Ego

Ego sum pastor bonus. Joan. 10. 14. *o bone Pastor! ego sum illa ovis, quæ perit; pro qua in cruce posuisti animam tuam. Ecce ego agnosce eam; & introduce eam in caulas vulnorum tuorum; & tuâ Passione custodi diligenter.* S. Laur. Just. de inc. am. c. 4.

Ex Patribus & aliis.

Signaculum regiam Crux est est; quam si in cordis nostri memoria portaverimus, tanti regionem Regis, quæ sinem non habet, securè poterimus transire. Habet hoc sigillum imaginem Crucifixi Jesu: in ipso sigillo Crucis multis fissuris effossam, & impressam; sicut in sigillis imago rerum exprimitur fodiendo. &c. S. Bernardus tr. de Pass. Dom. c. 44.

Numerus dictionum, quæ ponuntur in consecrationis forma, quinquarius est. Nam sicut per quinque Vulnera Christi sanguis principaliter emanavit; sic etiam per quinque perficitur ista. S. Bernardinus tom. 2. l. 54.

Lecti animæ, sunt quinque Christi vulnera, ubi contemplando quiescit. S. Vincent. Ferr.

O quàm multas rubeas rosas, ex singulis plagis, & vulneribus suis mitissimus JESUS produxit! omnibus aromatis suaviores, & pulchriores. Thom. Kemp. ferm. 8. ad Novit. pag. 3.

Christus S. Therisæ quinque rosas in sui corporis paradiso ostendit. Gertrudis l. 4. c. 35. gratias agit SSS. Trinitati pro roseis vulneribus sui unice electi amatoris, Nadasi Ros. cœli rosa 2.

Franciscus Lucas observat, nescio quam vulnere imaginem agnos in mediis pedum vobis perpetuò gestare, non dissimilem Christi, veri Agni, clavorum fixuris. Doultreman l. 2. c. 2. Sect. 6. Crucifixio. Balsami, liquor, scissò plantæ cortice, promanat. Lem. *Aliis mea plaga medetur.* Masenius.

§. II.

Vulnera Christi benefica, salubria.

Domine, memento mei, cum veneris in regnum tuum. Luc. 23. 42. Hæc est fidei plena devotio; ut cum de vulneribus Domini profluens sanguis cernitur, tunc de potestate ejus venia postuletur S. Maximus hom. 1. de S. Latrone.

Pax vobis. Et cum hoc dixisset, ostendit eis manus, & latus. Joan. 20. 20. Cum Discipulos pace donat, ostendit eis vulnera belli, quibus acquisita pax q. d. pacem offero vobis; sed quæ effusò sanguine, diris vulneribus, comparata. Escobar t. 3. Coll. Chr. l. 9. Sect. 1. Obs. 6.

Opus manuum tuarum, Domine, nè despicias: Vulnera manuum tuarum, ut aspicias. S. August. Solil. c. 2.

Amore vulneratus est propter delicta nostra. Tuta, & firma, requies est infirmis, & peccatoribus, in Vulneribus Salvatoris. Securus illic habito: patent mihi viscera per vulnera. Quidquid ex me mihi deest, usurpo mihi ex Vulneribus Domini mei: quoniam

miseri cordiâ affluunt. Nec desunt foramina, per quæ affluunt; per foramina corporis patent mihi arcana cordis. S. August. Manuali cap. 21.

Stat Martyr tripudians, & triumphans: totò licet lacerò corpore, & rimante latera ferrò; non malò fortiter, sed & alacriter, sacrum è corpore suo circumspicit ebullire cruorem: Ubi ergo tunc anima Martyris? nempe in tuto, nempe in petra, nempe in visceribus JESU; Vulneribus nimirum patentibus ad introcundum. S. Bernardus l. 61. in Cant.

Da mihi Vulnera tuâ! Hæc super cœlum ambit cor meum; super solem illuminant intellectum meum; super ignem accendunt affectum meum; super aerem fecundant sermonem meum; super aquam emolliunt animum meum; super terram stabiliunt affectum meum. S. Laur. Just. de inc. div. am. c. 4.

O beata vulnera! o locus deliciarum! de isto enim lateris medio fons omnis dulcoris, & suavitatis, emanat. Idem ibid. c. 2.

Christi quinque partito vulnere caro profoditur: ut nos à vitiorum, quæ in nos per quinque sensus ingrediuntur, irruptione curemur. B. Petrus Dam. l. 6. ep. 1.

Quinque nostrorum sensuum vulnera illis quinque Domini corporis cicatricibus sunt sanata. Idem l. 7. ep. 5.

Foramina petræ, Vulnera sunt Redemptoris: quæ profectò non casu quinque sunt. Sed quia nos fueramus quinq; sensuum vulneribus fauciati, per has quinque plagas salutis sumus perpetuè restituti. Idem opusc. 50. c. 2.

O admiranda, & veneranda JESU Christi! o certè vita, dulcedo; & spes nostra! S. Bonaventura Stim. am. c. 1.

Ecce aperta est apotheca paradisi, omnibus aromatis medicinalibus tota plena: ibi, quascunque volueris, species accipies. Idem ibidem.

Quando absolvitur peccator, debet cogitare, quòd omnia Vulnera Christi sunt aperta, & sanguis effunditur super eum. S. Vinc. Ferr. l. 1. fer. 5. post Oculi.

Deformitas tua, mea est pulchritudo: plagæ tuæ, & singula Vulnera; sanitas animæ meæ: & mors tua vita mea. In his vivo, & in talibus vita Spiritus mei. Thom. Kemp. conc. 22. de Chr. Pass.

Pelicanus. Lem. *Ex vulnere salus.* Plaga Christi nostra medicina est. S. Ambros. l. de Spir. S. c. 8.

§. III.

Vulnera Christi proficua peccatori.

Columba mea in foraminibus petræ ostendit mihi faciem tuam. Cant. 2. 14. Ex his vulneribus peccatorum tuorum immensam deduces gravitatem: ipse enim, ut dicit Is. 53. 5. *vulneratus est propter iniquitates nostras &c.* Vide S. Bernardus l. 3. de Nat. D. Ex iisdem cognoscere poteris peccatorum tuorum multitudinem. Sufficiebat quidem, ad totius Mundi delenda peccata, minimum Christi vulnus, sicut & minima ipsius Sanguinis gutta: ut quid ergo tot suscepit vulnera?